

POSTANOWIENIE

Dnia 24 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z odwołania J. D.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o rentę rolniczą,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 24 maja 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 8 grudnia 2020 r., sygn. akt III AUa [...],

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2. adw. P. G. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądowi Apelacyjnego w [...] 120 zł (sto dwadzieścia) tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącemu z urzędu w postępowaniu kasacyjnym, przy czym kwotę tę należy podwyższyć o obowiązującą stawkę podatku od towarów i usług.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z 8 grudnia 2020 r. oddalił apelację J. D. od wyroku Sądu Okręgowego w R. z 13 lipca 2020 r., który oddalił jego odwołanie od decyzji pozwanego organu rentowego z 12 września 2019 r., odmawiającej mu prawa do renty rolniczej wobec niestwierdzenia całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na podstawę przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. „z tego powodu, że w sprawie

występuje istotne zagadnienie prawne, które można wyrazić w formie pytania: czy przepis art. 21 ust. 1 i ust. 5 u.u.s.r. powinien mieć zastosowanie zgodnie ze swoim ustawowym brzmieniem, dopiero doktryna i orzecznictwo ukazują prawidłowe zastosowanie normy prawnej określonej art. art. 21 ust. 1 i ust. 5 u.u.s.r. Sąd przy wydawaniu wyroku nie zwraca uwagi na specyfikę gospodarstwa rolnego oraz rodzaju prac w nim wykonywanych. Co za tym idzie czy nie powinno się nadać ww. przepisowi innej treści, która mogłaby odwoływać się do enumeratywnego wyliczenia bliżej sprecyzowanych gospodarstw rolnych oraz charakteru prac w nim wykonywanych — dzieląc wskazane wyżej na takie, w których wykluczona będzie jakakolwiek praca nawet przy częściowej niezdolności do pracy”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawia zasadnej podstawy przedsądu i dlatego nie został uwzględniony.

Skarżący we wniosku wprost podaje, że doktryna i orzecznictwo ukazują prawidłowe zastosowanie normy prawnej określonej w art. 21 ust. 1 i 5 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Należy się z tym zgodzić, gdyż rzeczywiście regulacja ta ma już niemałe orzecznictwo, co nie wynika ze skomplikowania prawa lecz z różnych stanów faktycznych. Należy przyjąć, że przepisy nie budzą wątpliwości w wykładni, co potwierdzają zgodne wyroki Sądu Najwyższego: z 19 września 2020 r., III UK 112/19; z 1 lipca 2020 r., I UK 407/18; z 22 lutego 2018 r., II UK 713/16; z 18 października 2016 r., I UK 433/15; z 9 kwietnia 2015 r., I UK 284/14; z 28 października 2010 r., II UK 111/10; z 12 lutego 2009 r., III UK 71/08 (i dalsze w nich powołane). Ma to też ten skutek, że skargi kasacyjne nie są przyjmowane do rozpoznania (przykładowo postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 marca 2021 r., II USK 87/21; z 15 kwietnia 2021 r., III USK 82/21).

Natomiast w tej sprawie treść wniosku uzasadnia stwierdzenie, że nie występuje istotne zagadnienie prawne, jako że zgłoszony problem prawny nie ma takiej rangi. Odpowiedź nie wykracza poza zwykłą wykładnię i stosowanie prawa, Zwykła wykładnia nie składa się na podstawę przedsądu (*a contrario* art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). Znaczenie ma wówczas dopiero kwalifikowana potrzeba wykładni

wynikająca z poważnych wątpliwości lub rozbieżności w orzecznictwie. Nie można tego stwierdzić w odniesieniu do wskazanych przepisów art. 21 ust. 1 i 5 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, co też potwierdza negatywną ocenę pierwszej podstawy przedsądu – art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Obie podstawy przedsądu mają charakter uniwersalny i nie spełniają się, gdy nie ma istotnego problemu z zakresu wykładni prawa. Należy też dodać, że wykładnia prawa nie może zastępować prawodawcy. Wskazane wyroki dają wystarczające oparcie dla prawidłowej wykładni i stosowania prawa w indywidualnej sprawie.

Inaczej dokonuje się oceny zastosowania prawa w indywidualnej sprawie. Na etapie przedsądu jest to domena podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., do której wniosek nie odwołuje się. Na etapie przedsądu nie ocenia się podstaw kasacyjnych (art. 398³ § 1 k.p.c.), gdyż podlegają rozpoznaniu dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, dlatego nie zastępują ani nie uzupełniają zgłoszonej we wniosku podstawy przedsądu.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach orzeczono na podstawie § 4 ust. 3, § 15 ust. 2, § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.

a.s.